

afgiftekantoor
2200 Herentals 1
P 409301
Wettelijk Depot B.D.54.073

België - Belgique
PB
2200 Herentals 1
BC 9428

3-maandelijks clubtijdschrift

183

oktober 2021

verantwoordelijke uitgever
Postbus 105 – 2200 Herentals

Numismatica Herentals EGMP
redactie : Rudy Dillen

Bestuur

Rudy Dillen	voorzitter - secretaris – redacteur - penningmeester 0471-329179 rudy.dillen@telenet.be
Koen De Pooter	veilingmeester - waardebepalingen 0473-556266 koen.de.pooter@telenet.be
Frank Lippens	webmaster - archivaris - bibliothecaris 0475-552400 frank.lippens1@skynet.be

adres	Numismatica – Kapittelbossen 9 – 2200 Herentals
rekeningnummer	BE43 0014 2061 3601 GEBABEBB
lidgeld-2021	14 € lidmaatschap Numismatica Herentals EGMP (20 € voor leden in het buitenland)
	10 € lokaal lidmaatschap Numismatica Herentals enkel voor leden van andere EGMP-afdelingen (12 € voor leden in het buitenland)
	1 € éénmalig daglidmaatschap voor nieuwe bezoekers
gratis toegang	voor -18 jaar, vergezeld van een volwassen lid
aangesloten bij	Europees Genootschap Munt- en Penningkunde
website	www.numismatica-herentals.be

clubactiviteit op de 2e zondag van de maand, 8.30-12u
zaal St-Antonius - Kapucijnenstraat 7, 2200 Herentals

zondag 10 oktober 2021 14 november - 12 december 2021

cover

Eén van de opmerkelijkste resultaten van de afgelopen Jean Elsen-veiling nr. 148 (11 sep) was wel lot 731: een zeer zeldzame gouden helm van **Lodewijk van Male** voor Vlaanderen, Gent, 2e uitgifte (1368-1369). De munt (6.71g), met een inzetprijs van € 12.500, werd afgeklopt op € 22.000.

Op de voorzijde, onder een gotisch baldekijn, een tornooihelm boven een schuin geplaatst

Vlaams schild, gehouden door 2 klimmende leeuwen, **FLANDRES**.

Op de keerzijde een gebloemd kruis met in de hoeken **F - L - A - N**, telkens onder een adelaar, met in het midden **D** in een vierpas. Het geheel in een achtpas met uitspringende hoeken tussen klavers.

Referentie: Martiny, Gent, 43-1.

Tentoonstelling

CLUBNIEUWS

Nicole Vanherck zal in onze tentoonstellingskast de munten tonen die ten tijde van het 'Regentschap van Prins Karel' in omloop waren. Karel, als 2e zoon van Albert I, fungeerde na de Koningskwesie - *Leopold III verkeerde in de onmogelijkheid om te regeren* - als waarnemend staatshoofd van België, periode 1944-1950.

Penningmeester **Marc De Quint** heeft omwille van zijn drukke beroepsbezigheden zijn taak als bestuurslid neergelegd. We nemen evenwel geen afscheid van Marc, in de mate van het mogelijke zal hij ons op zondagmorgen nog graag bijstaan aan de bestuurstafel. Rudy zal - voor onbepaalde tijd - dan ook de financiële administratie verwerken. **Dank Marc voor je steun!**

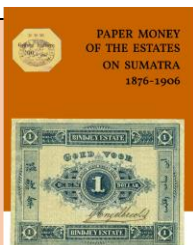

EGMP-jaarboek-2021 Ze volgen elkaar nu wel erg snel op: op 12 sep lag het jaarboek-2020 beschikbaar, op 10 okt zal ook het jaarboek-2021 klaarliggen om gratis mee te nemen, wel de namenlijst aftekenen!

Lidgeld-2022 Het einde van het kalenderjaar komt zo stilaan in zicht. We vragen onze leden om in de resterende tijd al spontaan het lidgeld-2022 over te maken, aub. **Waarvoor alvast dank!** De nieuwe lidkaart kan dan bij gelegenheid worden opgepikt.

Patrick Pasmans ontvangt de 2-jaarlijkse Erepreis

Een jury van vooraanstaande Belgische numismaten heeft beslist om de 2-jaarlijkse Erepreis van Numismatica Tienen EGMP toe te kennen aan Patrick Pasmans voor zijn grote verdienste op numismatisch vlak. Als auteur van talrijke waardevolle artikels, als stichter en voorzitter van de Diestse Studiekring, en zoveel meer, legde hij al een uitzonderlijk numismatisch parkoers af. We wensen hem dan ook alle succes toe met zijn nieuw opgenomen taak als secretaris-generaal van de ONS (Europa). **Proficiat Patrick!!**

nieuw in de bib
Paper Money of the Estates on Sumatra
1876-1906

Ad J. Lanssen
IJsselstein 2021

Eindactiviteiten

zondag 10 oktober 2021

11.15u **Trekking van de jeugdombola** gratis lootje voor -18 jaar
munt + biljet + album altijd-prijs!

11.20 **Aanwezigheidsombola** gratis voor alle aangesloten leden

- * zilveren one dollar, 200 jaar Liberty - USA 1776-1976
- * zilveren 50 frank 'schilden', Leopold III - België 1940
- * zilveren 10 markkaa, 10e EK Atletiek Helsinki - Finland 1971
- * biljet 100 pesetas, Felipe II - Spanje 1925

11.25u **Trekking lootjestombola** 1 € = 1 lootje 5 € = 6 lootjes

- * gouden 20 frank, Leopold II - België 1870
- * zilveren 5 frank, Leopold I - België 1853
- * zilveren 25 lirot, 25 jaar Staat Israel 1975
- * zilveren 10 dollars, 10 jaar Republiek Singapore 1965-1975
- * zilveren 1000 escudos, Euro 2004 - Portugal 2001
- * zilveren 20 gulden, 50j Grenswisselkantoren - Nederland 1977
- * zilveren dollar, 300 jaar Griffioen - Canada 1679-1979
- * biljet 5 dollars, president Lincoln - USA 2006

met telkens een lekkere fles Solatio Rouge, Pays d'Oc - Frankrijk, 2018

11.30u **Start van de clubveiling** tijdig biednummer afhalen!

Op een eerste geslaagde bijeenkomst werden al heel wat medailles voor trouw lidmaatschap opgehaald. ... Steven Goossens was net te laat ...!

munt **KOERIER**
onafhankelijk maandblad in benelux
voor munten en penningen

Filatis 2

Postzegelhandel De Beul

Alles voor verzamelaars van postzegels, postkaarten,
bankbiljetten, munten en euromunten.

www.FILATIS2.com

gespecialiseerde website voor euromunten

Sint-Katelijnevest 38
2000 Antwerpen - België

T: +32 (3) 226 40 68
E: debeul@evonet.be

Open: ma tot za van 10u tot 17u30 doorlopend

Oplossing muntenpuzzel

Slag bij Jemmapes 1792-1992

Tijdens de voorbije clubactiviteit vonden we 32 puzzelstrookjes in onze rode box, alle hadden het sleutelwoord correct: **FRATERNITE**. Voor de schiftingsvraag moest het gewicht geraden worden van de betreffende medaille, deze woog exact 188 gram. **Frans Gevers** (Turnhout) had het sleutelwoord correct ingevuld en sloeg met het raden naar het gewicht de nagel op de kop: **188g**. Frans mocht dan ook heel terecht de zilveren prijsmunt en bijhorende fles wijn uit handen van puzzelbedenker Leopold Verbist ontvangen. Proficiat Frans, dank aan alle deelnemers!

3 veldslagen waren nodig om de Oostenrijkse Nederlanden te veroveren:

1. Winnaar van de slag bij Jemmapes (1792) **Frankrijk**
2. Winnaar van de slag bij Neerwinden (1793) **Oostenrijk**
3. Winnaar van de slag bij Fleurus (1794) **Frankrijk**
4. Het gebied Jemmapes komt vandaag overeen met **Henegouwen**
5. Een bas-reliëf van Slag bij Jemmapes bevindt zich **Arc de Triomphe**
6. Waar ligt de stad Jemappes? **Henegouwen**
7. Wie is de graveur van deze medaille? **Michel Stievenart**
8. In welke stad werd deze graveur geboren en stierf hij? **Bergen**
9. Welke vrouw (allegorie) is afgebeeld op de voorzijde? **Vrijheid**
10. Staat op de keerzijde een Waalse of Franse haan? **Franse haan**

Medaille “Slag bij Jemmapes” 1792-1992

Leopold Verbist

Vz: *La Liberté met Frygische muts.* Kz: *Franse of Gallische haan,*
koper Ø 68 mm 188 g, 500 ex. 1992, Koninklijke Munt van België

Voorgeschiedenis

In 1789 had in Frankrijk de Franse Revolutie plaats, die komaf maakte met de standenverschillen en de vermolmde monarchie, en die een grote invloed zou hebben op de Nederlanden.

De Nederlanden waren reeds gescheiden sinds 1581 in de onafhankelijke noordelijke *Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden* en de *Zuidelijke Nederlanden* eerst onder Spaans bewind, daarna onder Oostenrijks of Habsburg bewind. Deze laatste werden ook de *Oostenrijkse Nederlanden* genoemd. Daarnaast was er ook nog het prinsbisdom Luik dat als een lappendeken tussen de Zuidelijke Nederlanden gespreid lag en dat deel uitmaakte van het Heilige Roomse Rijk.

In 1789 had in de Zuidelijke Nederlanden de Brabantse Omwenteling plaats, die gericht was tegen het despotische gezag van de Oostenrijkse keizer Jozef II, bijgenaamd de *Keizer Koster*. Die opstand leidde tot het kortstondig bestaan van de *Verenigde Nederlandse Staten*. Maar die opstand mislukte en Oostenrijk kon zijn gezag herstellen in 1790.

De verovering van de Oostenrijkse Nederlanden door de Fransen

Slag bij Jemmapes op 6 november 1792 (op 5 km van Bergen)

Een Frans leger, aangevuld met zo'n 2500 revolutionairen uit het prinsbisdom Luik en de Zuidelijke Nederlanden, aangevoerd door generaal Charles-François Dumouriez, behaalde, dankzij een numeriek overwicht (40.000 tegen 26.000) de overwinning op het Oostenrijks-Zuid-Nederlandse leger dat onder aanvoering van hertog Albert Casimir

van Saksen-Teschen stond. Deze overwinning leidde tot de bezetting (of de bevrijding naargelang het gezichtspunt) van de Oostenrijkse Nederlanden.

Slag bij Jemmapes op 6 november 1792, schilderij uit 1834 van Henry Scheffer (1798-1862) naar het origineel van Horace Vernet (1789-1863)

Bas-reliëf van de Slag bij Jemmapes op de Arc de Triomphe te Parijs, kant Avenue Kléber

Slag bij Neerwinden op 18 maart 1793 (in Vlaams Brabant)

Deze vond plaats tussen het revolutionaire leger van Frankrijk onder generaal Charles-François Dumouriez en een Oostenrijks-Zuid-Nederlands leger onder het bevel van Frederik Jozias van Saksen-Coburg-Saalfeld en generaal Karel Mack von Leiberich. De slag werd gewonnen door het coalitieleger, waardoor de Habsburgers de heerschappij over de Zuidelijke Nederlanden herwonnen.

Slag bij Fleurus 26 juni 1794 (omgeving van Charleroi)

Tijdens deze veldslag raakte een Frans leger van meer dan 70.000 man onder generaal Jean-Baptiste Jourdan bij Fleurus slaags met een coalitieleger van onder andere Oostenrijkers en Zuid-Nederlanders en ook Noord-Nederlanders onder Frederik Jozias van Saksen-Coburg-Saalfeld. Door een effectievere concentratie van troepen wisten de Fransen het coalitieleger beslissend te verslaan. De Oostenrijkers trokken zich terug, eerst achter de Ourthe en de Maas, en toen ze bij de Slag bij Sprimont op 18 september nogmaals werden verslagen, achter de Roer. Deze nederlaag leidde tot het definitieve verlies van de Zuidelijke Nederlanden voor de Habsburgse monarchie.

Eind 1794 hadden de Fransen onder leiding van Jourdan de hele linker Rijnsoever bezet. De Fransen rukten dan verder op naar het noorden en tegen het einde van januari 1795 hadden ze de Nederlandse Republiek onder de voet gelopen.

De Fransen verdeelden de Nederlanden in departementen en noemden een ervan Jemmapes (nu Henegouwen) ter ere van de slag bij Jemmapes. Tegenwoordig wordt dat Jemappes geschreven.

Vrede van Campo Formio, 17 oktober 1797 (noordoost Italië)

De Oostenrijkers verloren de moed om in de Nederlanden verder te strijden en tekenden te Campo Formio een vredesverdrag met Frankrijk dat de Franse militaire overwinningen bevestigde.

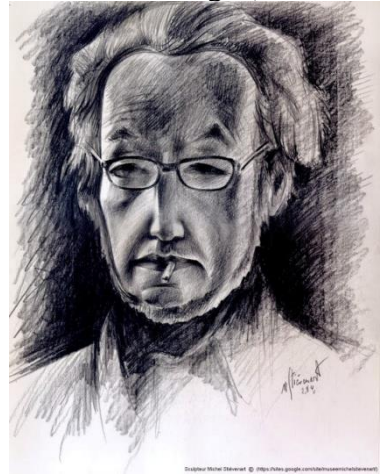
Het Prinsbisdom Luik

Naast de Brabantse Revolutie had in Luik ook de Luikse Revolutie plaats in de periode 1789-95. In 1789 kwamen de Luikenaars, in de maalstroom van de Franse Revolutie, in opstand tegen hun prins-bisschop en eisten gelijkaardige hervormingen als in Frankrijk. Kort na de slag bij Jemmapes stond de Franse generaal Dumouriez met zijn troepen in Luik op 28 november 1792 en nam het bewind over. De prins-bisschop François de Méan vluchtte. Deze eerste Franse annexatie hield geen stand omdat de Oostenrijkse troepen de stad heroverden in 1793 en

de prins-bisschop keerde terug. Na de slag bij Fleurus trokken de Fransen opnieuw de stad binnen op 24 juli 1794 en moest de prins-bisschop definitief vluchten. De Franse Nationale Conventie annexeerde op 1 oktober 1795 het gebied, en herschikte het in drie departementen: *Meuse Inférieure* (Nedermaas), *Ourthe* en *Sambre et Meuse*. De monumentale Sint-Lambertuskathedraal in het centrum van Luik, eeuwenlang het toonbeeld van de prins-bisschoppelijke macht, werd afgebroken. Vandaag is het grondplan nog steeds aangemerkt op de Place Saint-Lambert in het centrum van Luik. De Luikenaars ontvingen de Fransen eerder als bevrijders dan als bezetters.

Michel Stievenart (°2 dec 1910 Bergen, †18 dec 1991 Bergen)

Hij was een beeldhouwer, tekenaar en numismaat. Hij werd geboren in een kunstzinnige familie. Zijn moeder was van Oostende en heeft daar nog James Ensor gekend. Na zijn middelbaar volgde hij de cursussen van Louis Buisseret aan de *Académie royale des Beaux Art* te Bergen en daarna de cursussen van Ernest Wijnants aan het *Nationaal Hoger Instituut voor Schone Kunsten* te Antwerpen. In 1937 werd hij tekenleraar aan de *École industrielle de Soignies*. Zijn volwassen leven woonde hij in Zinnik (Soignies) en later in Bergen (Mons).

Zelfportret uit 1989

Hij maakte een groot aantal beeldhouwwerken in blauwe steen (uit de gekende steengroeve in Soignies), zwarte steen, marmer, hout en brons. Hij is ook zeer gekend voor zijn pentekeningen. Hij maakte ook 17 medailles. Zijn stijl is vrij abstract.

De medaille 'Slag bij Jemmapes' (1992)

Tijdens een feest op 24 september 1911 te Jemappes, waar ook Fransen uit Rijsel en Valenciennes aanwezig waren, werd door de Waalse politicus Jules Destrée een 16 m hoge granieten obelisk onthuld met bovenop

een Franse (Gallische) koperen haan, ter ere van de Franse overwinning tegen de Oostenrijkers in 1792 en de aanhechting van de Nederlanden aan Frankrijk.

Merk op dat het hier gaat om een Franse of Gallische haan, geen Waalse haan. Ze onderscheiden zich doordat een Waalse haan een poot opheft en een Franse niet.

Waalse haan

Sindsdien worden er regelmatig feesten georganiseerd, zoals in 1937, 1950, 1952 en 1989 als een soort tegenhanger van de feesten in Waterloo waarbij de Fransen verdreven werden. Ook in 1992 werd feest gevierd ter gelegenheid van 200 jaar Slag bij Jemmapes en waarvoor deze medaille besteld werd door de toeristische dienst van Mons aan 300 ex. in 1992 plus nog eens 200 ex. in 1993. Het bas-reliëf van deze medaille werd door de kunstenaar Stiévenart aan de stad Mons geschonken. Het is wel duidelijk dat de Walen de Fransen zien als bevrijders en niet als bezetters.

Bibliografie

Wikipedia, *Luikse Revolutie*,

https://nl.wikipedia.org/wiki/Luikse_Revolutie

Wikipedia, *Prinsbisdom Luik*,

https://nl.wikipedia.org/wiki/Prinsbisdom_Luik

Wikipedia, *Oostenrijkse Nederlanden*,

https://nl.wikipedia.org/wiki/Oostenrijkse_Nederlanden

Wikipedia, *Slag bij Jemappes*,

https://nl.wikipedia.org/wiki/Slag_bij_Jemappes

Wikipedia, *Bataille de Jemappes*,

https://fr.wikipedia.org/wiki/Bataille_de_Jemappes

Wikipedia, *Slag bij Neerwinden (1793)*,

[https://nl.wikipedia.org/wiki/Slag_bij_Neerwinden_\(1793\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Slag_bij_Neerwinden_(1793))

Wikipedia, *Slag bij Fleurus (1794)*,

[https://nl.wikipedia.org/wiki/Slag_bij_Fleurus_\(1794\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Slag_bij_Fleurus_(1794))

Wikipedia, *Michel Stiévenart*,

https://fr.wikipedia.org/wiki/Michel_Stiévenart

Internet, *Le monument au coq à Jemappes*, <http://connaitrelawallonie.wallonie.be/fr/lieux-de-memoire/le-monument-au-coq-jemappes#.X1JB24vgqUI>

Internet, *Musee du centenaire Michel Stiévenart*,

<https://sites.google.com/site/museemichelstievenart>

Op de voorzijde van het biljet van 1 manat Turkmenistan 2009 staat een portret van Togrul Beg (ca. 990-1063), hij wordt gezien als de stichter van de Seltsjoeken dynastie. De toevoeging *Beg* of *Bey* is het Turkse woord voor leider.

Stamvader van de dynastie was Seltsjoek, de leider van de Oghuz-Turken. Zijn kleinzoon Togrul verenigde de Turkmeense krijgers van de grote Euraziatische steppe in een federatie van stammen en was hun aanvoerder in de verovering van het oosten van Iran. Na de verovering van Perzië en Bagdad, de hoofdstad van de Abbasiden, stichtte hij in 1055 het Seltsjoekse Rijk.

Op de keerzijde van het biljet prijkt het Nationaal Cultureel Centrum.

Togrul degradeerde de Abbasidische kaliefen tot marionetten en nam het commando over de legers van het kalifaat in militaire offensieven tegen het Byzantijnse Rijk en het kalifaat der Fatimiden in een poging om zijn imperium uit te breiden met het idee de islamitische wereld te verenigen. Samen met zijn broer Chagri en zijn neef Arslan, die beiden gediend hadden in het leger van de Karachaniden, openden ze een aanval op het Ghaznaviden Rijk onder Mahmud van Ghazni, maar werden verslagen. Togrul werd gedwongen te vluchten terwijl Arslan in Khurasan terechtgesteld werd. In 1028-1029 veroverden Togrul en zijn broer de steden Merv en Nishapur. Ze vervolgden hun rooftochten naar Boekhara en Balkh en in 1037 werd de stad Ghazni dan toch ingenomen. Togrul kreeg in 1038, in de nieuwe hoofdstad Nishapur, de titel van Sultan.

Gouden dinar van Togrul Beg, geslagen te Nishapur in AH440 (1048)

In 1040 won Togrul overtuigend de Slag van Dandanakan tegen Mahmud's zoon, Mas'ud. Die werd gedwongen de westelijke provincies te verlaten en vluchtte naar Lahore. Togrul installeerde vervolgens Chaghri in Khorasan als regent om te voorkomen dat de Ghaznaviden het gebied zouden heroveren. Daarna werd overgegaan tot de verovering van het Iraanse plateau. In 1054 waren zijn troepen in Anatolië in gevecht met de Byzantijnen. Sultan Togrul begon vervolgens een nauwe samenwerking met de kalief in Bagdad om de hegemonie van de Seltsjoeken in de moslimwereld te legitimeren. Om de samenwerking tussen Seltsjoeken en Abbasiden te verzegelen, trouwde de kalief met een nicht van de sultan en Togrul met de dochter van de kalief.

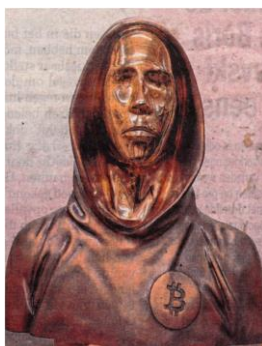
Togrul stierf kinderloos in de stad Rayy (huidig Iran) en werd in eerste instantie opgevolgd door zijn neef Suleiman. Deze opvolging werd echter betwist door Mehmed Alp Arslan (1029-1072), de achterkleinzoon van Seltsjoek. Deze wist de macht alsnog naar zich toe te trekken en regeerde over het Seltsjoekse Rijk tot aan zijn dood.

Roger Helsen

Met toestemming overgenomen uit De MUNTkoerier

De tentoonstelling van 12/9, met quasi het volledige oeuvre van meestergraveur Beni Debacker, trok heel wat belangstelling. Met dank aan de medewerkers: Leopold Verbist, Fons Van Baelen, Pierre Degel, Huguette Taymans, Ludo Hulsmans en de firma's De Greef en Mauquoy.

Standbeeld voor onbekende uitvinder Bitcoin

In de Hongaarse gemeente Nagytarcsa, ten oosten van Boedapest, is een bronzen standbeeld - een borstbeeld van 60 cm hoog - onthuld ter ere van de uitvinder van de cryptomunt Bitcoin. Het standbeeld zou het eerste zijn ter wereld dat een hommage brengt aan Satoshi Nakamoto, een pseudoniem van de uitvinder, wiens identiteit een mysterie blijft. Het beeld kwam er op initiatief van Hongaarse aanhangers van de Bitcoin.

(Nieuwsblad/jvde)

1	15.00	16	2.50	31	3.00	46	32.00	61	6.50
2	25.00	17	2.75	32	1.00	47	5.50	62	5.00
3	10.00	18	3.25	33	21.00	48	10.00	63	22.00
4	8.50	19	14.00	34	-	49	16.00	64	1.50
5	17.00	20	1.00	35	6.00	50	26.00	65	2.00
6	6.50	21	4.75	36	3.50	51	6.50	66	-
7	6.00	22	7.50	37	7.00	52	-	67	2.25
8	6.50	23	-	38	-	53	3.75	68	2.00
9	3.75	24	1.00	39	-	54	-	69	1.00
10	25.00	25	3.00	40	1.00	55	7.50	70	1.75
11	6.00	26	3.25	41	30.00	56	6.50	71	6.00
12	2.00	27	2.50	42	21.00	57	5.50	72	20.00
13	6.00	28	8.00	43	3.00	58	1.75	73	1.00
14	2.00	29	3.50	44	24.00	59	2.00	74	18.00
15	1.75	30	3.25	45	12.00	60	-	75	4.50

Veilingmodaliteiten

- elk lid kan loten binnenbrengen bij Koen, de clubveilingmeester.
- deze loten moeten vergezeld zijn van een lijst in 2-voud, met naam van de inbrenger, een beschrijving van de loten en hun inzetprijs, deze lijsten worden samen gecontroleerd en afgetekend. Deze formulieren zijn te bekomen aan onze bestuurstafel, ze kunnen tevens gedownload worden van de clubwebsite: www.numismatica-herentals.be/veiling.
- elke bidder haalt tijdig vóór de veiling een biednummer af aan de tafel.
- door dit nummer duidelijk zichtbaar op te steken zal het bod automatisch verhogen, het lot wordt toegekend aan de hoogste bidder.
- het bod wordt verhoogd als volgt:
 - 1–5 €: +25 cent
 - 5–10 €: +50 cent
 - 10–50 €: +1 euro
 - 50–100 €: +2 euro
 - +100 €: +5 euro
- direct na afloop van de veiling gebeurt de afhandeling met kopers en verkopers met contante betalingen.
- de veilingkosten bedragen: 5 % voor de koper, 5 % voor verkoper.
- bij gouden munten wordt geen opgeld gerekend.
- niet-verkochte loten worden gratis teruggegeven.

Veel succes!

1

2

3

9

nr	land	munt		kwal	mat	inzet	
1	Rome	Spaanse kolonie	Castulo - as	F	AE	1.00	
2		Gallienus	antoninianus - Fides Militum 253-268	ZF	Ag	5.00	
3		Sabina	sestertius, hergegraveerd met 'Matidia'	F	AE	20.00	
4	Brabant	Filips II	oord - 's-Hertogenbosch 1589	F	Cu	5.00	
5		Albrecht&Isabella	3-stuiver 16 --	ZG	Ag	2.00	
6		Maria-Theresia	escalin - Antwerpen 1753	F	Ag	1.00	
7		Jozef II	oord - Brussel 1789	F	Cu	1.00	
8	Vlaanderen	Raad van Vlaanderen, penning 1790		ZF	Cu	2.50	
9	Namen	Filips V	oord - geslagen op een ouder oord 1709	F	Cu	1.00	
10	Nederland	Willem I	1 cent - Brussel 1826 B	F	Cu	1.00	
11	België	Leopold I	1/4 franc gelauwerd 1834	F	Ag	1.00	
12		Leopold I	5 centimes 1856	ZF	Cu	1.00	
13		Leopold II	1 franc 1880	F	Ag	3.00	
14		Leopold II	5 centimes 1900 FR	ZF+	CuNi	1.00	
15		Leopold II	50 centimes 1909 FR	ZF	Ag	1.00	
16		Leopold II	50 centimes 1909 VL	ZF	Ag	1.00	
17		Leopold III	5 francs – pos. A 1936 FR	Pr	Ni	1.00	
18		Albert I	2 frank 1924 VL	ZF	Ni	1.00	
19	Duitsland	Duitse Rijk	1/2 mark 1905 F	ZF	Ag	1.00	
20		Republiek	2 mark - atelier G 1951	Pr	CuNi	5.00	
21		Aachen	25 pfennig 1920	Pr	Fe	1.00	
22	Frankrijk	Convention	1 sol aux balances - An II 1793 BB	ZG/F	Cu	1.00	
23		Napoleon Bon.	1/2 franc 1808 A	F	Ag	2.50	
24		Napoleon III	20 centimes 1867 BB	ZF	Ag	1.00	
25	Frans-Indië	Shah Alam II	1 rupee – Arcot Mint 1807	ZF	Ag	20.00	
26	Gr-Brittannië	Elizabeth II	Crown Silver Jubilee - in etui 1977	FDC	CuNi	1.00	
27	Griekenland	George I	1 drachme 1873	F	Ag	2.50	
28		George I	5 drachme 1876	ZF	Ag	25.00	
29	Kaap-Verdië	Portugese kolonie	2x 1 escudo 1953+1968	ZF	AE	1.00	
30	Luxemburg	Charlotte	25 cent - medailleslag 1960	Pr	Al	2.50	
31	Nederland	Willem III	5 cent - met punt 1850	F/ZF	AE	2.00	
32		Wilhelmina	1/2 cent 1900	ZF	AE	3.00	
33	Nederland	Wilhelmina	1/2 cent 1916	ZF	AE	3.00	

22

24

27

28

nr	item	beschrijving			kwal	mat	inzet
34	Nederland	Juliana	1 gulden (2) + 2 1/2 gulden (4)	1979/80	Pr	Ni	1.00
35		Beatrix	1 gulden + 2 1/2 gulden, verguld	1982	Pr	Ni	1.00
36	Portugal	Pedro V	500 reis	1858	F	Ag	10.00
37	USA	Republiek	1/2 dollar	1945	Pr	Ag	7.00
38		Republiek	1 dollar - in sleutelhanger	1971	ZF	CuNi	1.00
39	Z-Rhodesië	George VI	3-pence	1942	ZF+	Ag	1.00
40	Zwitserland	Confederatie	5 francs	1952	Pr	Ag	10.00
41	loten	Afrika: munten + boottokens (10 ex.)			div	div	1.00
42		Belgisch-Congo: ± 115 munten			div	div	1.00
43		Duitsland: 4x verschillende 200 mark 1923 A+D+E+G			div	Al	3.00
44		Groot-Brittannië: 3 vernikkelde munten 1 penny			div	Cu	1.00
45		Luxemburg: ± 250 munten			div	div	1.00
46		Nederland: 11x 2 1/2 cent 1877-1941			div	AE	10.00
47		Spanje: ± 160 munten			div	div	1.00
48	jeton	Frankrijk	'Tirage au sort', militaire dienst	1883	ZF	AE	10.00

36

37

38

39

nr	item	beschrijving			kwal	mat	inzet
49	jeton	USA	Wooden Nickel Prophetstown Illinois	1959	Pr	hout	1.00
50	token	Groot-Brittannië	3 NAAFI-tokens 1/2 Fr	1944	ZF	-	10.00
51	penningen	Fort van Breendonk - 42mm			Pr	CuNi	1.00
52		Brussel: Manneke Pis		2000	FDC	AE	1.00
53		Nederland: 2 moderne penningen			Pr	CuNi	1.00
54		17 religieuze penninkjes			div	div	1.00
55	sets	Vaticaan	muntenset	1970	FDC	div	1.00
56		Thailand	muntenset 20 munten		div	div	1.00
57	divers	sleutelhanger gemaakt van 100 pesetas Juan Carlos			F	-	1.00
58	bliester	Ethiopië: 1 + 10 cents			FDC	div	1.00
59	medaille	herdenking Boudewijn - Paul Huybrechts/Jean De Bast 1993			FDC	Cu	1.00
60	tijdschriften	MünzenRevue (11 ex.) jaargang 2020			-	papier	1.00
61	biljetten	België	100 francs type '1919'	13-04-1927	F/ZF	papier	1.00
62		België	Stad Lier noodbiljet 10 cent.	15-01-1918	div	papier	1.00
63	biljetten	België	20 + 50 frank Boudewijn		div	papier	1.00

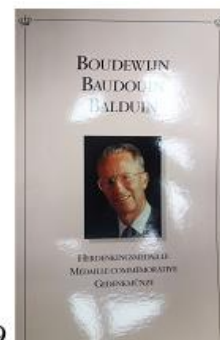
49

51

55

59

nr	item	beschrijving	kwal	mat	inzet
64	biljetten	Belgisch Congo 10 francs 01-02-1957	F	papier	1.00
65		China 100 yuan Bank of China 1940	ZF	papier	1.00
66		Congo 100 francs 15-12-1961	FDC	papier	1.00
67		Duitsland 10 mark 06-10-1906	F	papier	1.00
68		Duitsland 3x 1/2 mark + 1 mark 1944	div	papier	1.00
69		Frankrijk assignat 5 livres 01-11-1791	ZF	papier	1.00
70		Luxemburg 5 francs 1944	F	papier	1.00
71		Moldavië 10 lei 2006	F	papier	1.00
72		Ned. Indië 50 cent Wilhelmina 02-03-1943	F/ZF	papier	4.00
73		Ned. Indië Japans bezettingsgeld 1+5+10 cent	F/ZF	papier	2.00
74		Nicaragua & Dominicaanse Republiek lot van 5 ex.	div	papier	1.00
75	biljetten	wereld lot van 20 nieuwe ex.	FDC	papier	1.00

div = divers **F** = fraai **ZF** = zeer fraai
Ag = zilver **AE** = brons-koper **Fe** = ijzer

Pr = prachtig **FDC** = fleur de coin **UNC** = uncirculated
Cu = koper **Ni** = nikkel **Al** = aluminium **Sn** = tin

Uitgiftes nieuwe 2-euromunten

België - 500 jaar 2e muntserie Karel V

De munt toont het portret van Keizer Karel, getooid met de ketting van het Gulden Vlies. Links een afbeelding van een gouden Karolusgulden van de 2e emissie in 1521. CAROLUS V - BE 2021. Onderaan het muntmeesterteken van Ingrid Herzele (H) en de initialen van huisgraveur Luc Luycx (L). Uitgifte in oktober 2021, met een oplage van 155.000 ex. 2★*Z★*2★*Z★*2★*Z★*

Malta - Tempel van Tarxien

Dit megalitisch tempelcomplex stamt uit het Chalcolithicum, periode 3600-2500 vC. en staat sinds 1980 op de UNESCO-Werelderfgoedlijst. De munt zal in oktober 2021 worden uitgebracht met een oplage van 170.000 ex. Ontwerper is Noel Galea Bason.

2★*Z★*2★*Z★*2★*Z★*

Slovakije - 100 jaar Alexander Dubček

Alexander Dubček (1921-1992) was de politieke leider van Tsjecho-Slowakije tijdens de Praagse Lente (1968). Als toegewijd communist streefde hij naar democratische en economische hervormingen en streed zijn hele leven lang voor vrijheid, soevereiniteit en sociale rechtvaardigheid. SLOVENSKO 1921-2021. Oplage: 1 miljoen stuks.

SLOVENSKÁ REPUBLIKA ★ ♻ ★

Slovenië - 200e Verjaardag Museum Kranj

Dit oudste regionaal museum van Slovenië was destijds nog in het bezit van de Oostenrijks-Hongaarse Donau Dynastie. De tekst in 4 concentrische cirkels. Ontwerpster is Lana Semecnik. De munt wordt gelanceerd in oktober 2021 met een oplage van 1 miljoen stuks. SLOVENIJA •

Inleiding.

Vanwege de zeer gespannen internationale ontwikkelingen besloot de Nederlandse regering op 30 juli 1914 over te gaan tot mobilisatie van de strijdkrachten. Hierdoor ontstond er onder de bevolking een grote onzekerheid, met tot gevolg hamsteren en het inwisselen van bankpapier in goud en zilver. Er kwam een ontwrichting van het economische leven in geheel Nederland. Op zeer korte termijn werd daarom de *Levensmiddelenwet* uitgevaardigd waardoor prijsopdrijving van essentiële dagelijkse behoeften zoals levensmiddelen, huishoudelijke artikelen en grondstoffen werd voorkomen.

De eerste oorlogsjaren.

Op 4 augustus 1914 marcheerden de eerste Duitse militairen het neutrale België binnen. In de eerste maanden vluchtten ruim 1 miljoen Belgen naar het buurland: een massale vluchtelingenstroom kwam op gang naar Nederland. De bevolking van Nederland, ca. 6,2 miljoen, nam toe tot ruim 7 miljoen! De gemeenten, in de aan België grenzende provincies, Zeeland, Brabant en Limburg kregen het zwaarst te verduren. De gevluchte burgers en militairen moesten immers gehuisvest en gevoed worden. De vluchtelingen werden op lokaal niveau opgevangen waar in overleg met de plaatselijke autoriteiten en particulieren initiatieven werden ontplooid voor (tijdelijke) huisvesting. Hiervoor werden al snel plaatselijke Steuncomités opgericht. Deze comités waren niet alleen betrokken bij hulp aan vluchtelingen maar ook aan werklozen, veroorzaakt door de oorlogsomstandigheden en aan militairen die normaal kostwinner waren en nu gemobiliseerd waren.

Er werd geprobeerd om zoveel mogelijk vluchtelingen over Nederland te verspreiden. In september 1914 werd de *'Centrale Commissie tot behartiging der naar Nederland uitgeweken vluchtelingen'* ingesteld. Deze kreeg als taak de hulpverlening te regelen en coördinerend op te treden voor de vele plaatselijke Steuncomités.

Een groot aantal van de Belgische vluchtelingen keerden in de loop van de tweede helft 1914 weer terug naar huis of vertrok naar Engeland. Ruim 100.000 vluchtelingen, burgers en militairen brachten WOI door in Nederland. Deze werden ondergebracht bij particulieren en in vluchtorten als bij Delft, Gouda, Amersfoort, Uden en Baarle-Nassau.

Koninklijk Nederlands Steuncomité.

Op initiatief van Koningin Wilhelmina werd door minister Treub, verantwoordelijk voor de werkgelegenheid, dit Comité in het leven geroepen, om de activiteiten van de gemeentelijke Steuncomités te coördineren m.b.t. ondersteuning van onvrijwillige werklozen door oorlogsomstandigheden en vluchtelingen.

Penning 1914.

Om fondsen te verwerven voor dit Steuncomité werden bazaars, collectes en dans- en balletuitvoeringen georganiseerd. Ook werd besloten tot de uitgifte van een nationale Steunpenning. Deze penning werd gemodelleerd door de bekende graveur en stempelsnijder van de Rijksmunt J.C. Wienecke.

De uitvoering werd in handen gelegd van de bekende Koninklijke Utrechtse Fabriek van Zilverwerken C.J. Begeer. In opdracht van het Algemeen Steunfonds Comité, in overleg met het KNSC, vond op 10 april 1915, de uitgifte plaats van deze penning met een totale oplage van 29.000 stuks. De grote legpenning (Ø 65 mm) werd uitgevoerd in brons, zilver en goud. De penning met een diameter van 29,2 mm werd geslagen in brons en ook een schoolpenning met ring en draaogoog werd speciaal voor de scholen vervaardigd. De penning met een diameter van 28 mm werd geslagen in goud en zilver en ook een messing exemplaar met draagspeld. Een kleine penning met ring en draaogoog, diameter 12,4 mm, werd in goud geslagen.

Verkooprijzen van de penningen.

Ter vergelijking, even een voorbeeld: een gewone loonarbeider verdiende een gulden per dag en zijn huur voor een kleine woning was 2,50 per week. De grote legpenning in brons kostte 5 gulden, in zilver 20 en in goud 250 gulden. De penning 29 mm kostte in de brons-uitvoering 50 cent, in zilver 2,50 en in goud 25 gulden. De schoolpenning met draaogoog en ring kostte 15 cent. De penning met draaogoog en ring (16,5 mm), in goud moest 10 gulden kosten, de prijs voor de gouden penning (14,5 mm) is niet bekend.

Geslagen exemplaren.

Een voorzichtige schatting van de geslagen exemplaren: in goud tussen 175-300 ex., in zilver 1500-3000 ex., in brons en messing 25.000-27.000 stuks. Jammer genoeg is een totale netto opbrengst van de penningen niet bekend, enkel incidentele gegevens uit dagbladreferenties zijn bekend.

Penning Algemeen Steun Comité Amsterdam 1914-1915.

Het Algemeen Steun Comité Amsterdam verkreeg inkomsten door het organiseren van collectes, giften, subsidies en het organiseren van bazaars. Donateurs kregen een zilveren historiepenning 1914 als dank voor hun verdiensten en bijdragen aan het comité.

Beschrijving Steunpenning 1914

Vz: “Den naar links gewenden, gekroonden, Nederlandschen leeuw met zwaard en pijlbundel in den Hollandschen tuin, die door gevaren van buiten (als golven voorgesteld) bedreigd wordt.” Het opschrift luidt: “JE MAINTIENDRAI. Kracht en frischheid spreken uit de voorzijde en de bescherming van den Hollandschen tuin is zoón leeuw ten volle toevertrouwd”. (Nieuwe Rotterdamsche Courant 10/04/1915). Kz: “Hierop is de vredespalm afgebeeld met aan den voet een vuurslag, (symbool der hooge gedachte) met opschrift: STEUNPENNING 1914, ter weerszijden bloeiende, vruchtdragende oranjetakken. De Oranjetakken zijn gelukkig aangebracht en vormen een smaakvolle randvulling.” (NRC 10/04/1915)

Vervaardiger: N.V. Koninklijke Utrechtse Fabriek van juweelen, zilverwerken en penningen van C.J. Begeer te Utrecht. Modelleur en stempelsnijder aan 's Rijksmunt te Utrecht: J. C. Wienecke (1872-1945)

Referenties: W.K.F. Zwierzina: Penningen geslagen of gegoten in de jaren 1880-1935; KB I, pag. 75, nr.1108-1111. Nationale Numismatische Collectie DNB. De Beeldenaar nr. 2/2010 pag. 70-72. A.J. Lansen.

Penning Algemeen Steun-Comité Amsterdam 1914

Voorzijde: Vrouw met karwats en zwaard, als symbool voor de oorlog, geselt een man en vrouw. Keerzijde: ALGEMEEN / STEUN-COMITE / AMSTERDAM / 1914. Vijf, kleine medaillons met daarop afgebeeld: korenaren - peren - geldbeurs - appels - druiven. Zilver, Ø 41mm, 29,3g.

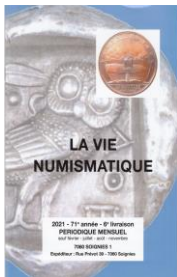
Vervaardiger: Opdrachtgever het Algemeen Steun Comité Amsterdam. Ontwerper-medailleur: M. Vreugde (1868-1936), beeldhouwer, bekend om zijn medewerking aan het ontwerpen en vervaardigen van vele beeldhouwwerken en ornamenten in en op het Koninklijk Instituut voor de Tropen in Amsterdam.

Referenties: W.K. F. Zwierzina: Penningen geslagen of gegoten in de jaren 1880-1935: KB I, pag.75, nr. 1113.

DE BEELDENAAR september-oktober 2021

- Muntslag te Kamerijk voor Karel V?
- Sol op Constantijnse munten: religie of politiek?
- Penningen: Corona als inspiratiebron
- Duit West-Friesland 1751; onooglijke aanvulling
- Een bijzondere rekenpenning
- Joseph de Bruyn, laatste graveur Brussels Munthof

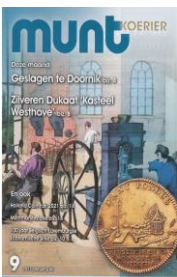
La Vie Numismatique 2021 / 6

- Dans les coulisses des jetons et des médailles
- Les amours tumultueuses de Don Pedro I et d' Inês
- Commentaires sur la seule bractéate frappée dans ...
- La dernière grande bataille de l'Antiquité: Catalonia
- Il y a septante ans paraissait dans notre revue
- Nouveautés en librairie, dates à retenir, ventes, ...

MünzenRevue september 2021

- Die gescheiterten Ambitionen Wilhelms II Oranien
- Falschmünzerei: Von Polykrates zum Antikenbecker
- 20-€, 225. Geburtstag Annette von Droste-Hülshoff
- Die Welt der Münzen: Myanmar (Birma)
- Schatzsucher, Das Rätsel um die Télémaque
- Die Münzen der Herzöge von Anhalt

MUNTkoerier september 2021

- Geslagen te Doornik
- Zilveren dukaat 'Kasteel Westhove' 2021
- 100 jaar Belgisch-Luxemburgse Economische Unie
- Suriname: zilveren muntbaar 2013 van 80 dollar
- Serven boos op Kroatische 'toe-eigening' N. Tesla
- Bijzondere penning 'Watersnood in Nederland', 1861

Tijdschriften en boeken kunnen gratis ontleend worden gedurende 1 maand. Clubtijdschriften van andere verenigingen kunnen enkel ingelezen worden, niet ontleend! Vraag info aan Frank, onze bibliothecaris. Volledige boekenlijst op: www.numismatica-herentals.be/bibliotheek.

MAUQUOY®

since 1875

Paul Van Ostaijen - Bezette Stad

- unieke heruitgave ter ere van 100 jaar "Bezette Stad"
- slechts 100 genummerde exemplaren

Voor info en bestellingen:

+32 14 50 79 10 of sales@mauquoy.com

prijs België: € 42,50 incl. verzending en 21% BTW
prijs EU: € 47,50 incl. verzending en 21% BTW

vr 1	Veiling - Promotie van de medaille medailles - penningen - jetons en eretekens	1 tot 30/10
za 2	EGMP Dendermonde - t'Klokske - Pijndersln 88, Denderm NK Hasselt - C.C. Vergaderzaal 1 - Kunstlaan 5, Hasselt Gent West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Lunch Garden - Blv. du Souverain 240, Oudergem	12-16.30u 13-16.30u 12.30-16u 8.30-12u
zo 3	EGMP Leuven- Bowling Anglo - Pleinstraat 53, Holsbeek EGMP ZW-Vlaan - Kartouchke, Ingelmunsterstr. Izegem Edelweissje - St-Katarina - N. Cleynaertslaan 1, Hasselt Wase Rclub - Puyenbeke St. - Watermolenstr., St-Niklaas 38ste Ruilbeurs Val de Salm Ath. Royal - Rue des Grands Champs 18A, Vielsalm	9-12.30u 8-12u 8-12u 9-12u 9-13u
di 5	AEN Brussel - Bowlmaster - Rue Van Zande 45, 1080 Br	vanaf 18u
vr 8	AEN Verviers-Sacrés-Coeurs, rue dl Moinerie, P-Rechain	18.30-22u
za 9	EGMP Antwerpen - Hertenhof - Fr V Dijkstr 46, Deurne AEN Nijvel - Coll. St-Gertrude, Faub. de Mons 1, Nijvel Gent West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Lunch Garden - Blv. du Souverain 240, Oudergem	12.30-16u 14-17u 12.30-16u 8.30-12u
zo 10	EGMP Herentals - St-Antonius, Kapucijnenstr. 7, Herentals N.K. St-Truiden - Oud-Atheneum - Zoutstr. 6, St-Truiden	8-12u 7.30-12u
ma 11	EGMP Brugge - CM. - Kon. Astridlaan 2, St-Michiels-Br.	vanaf 19u
di 14	NK Zeeland- Hof Mondriaan, Vrijlandstr. 28, Middelburg	18.30-21u
wo 13	NK Brabant- Bar L Duc, Korenbrugstr., 's-Hertogenbosch	19.45-22u
za 16	Gent West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Lunch Garden - Blv. du Souverain 240, Oudergem	12.30-16u 8.30-12u
zo 17	EGMP ZW-Vlaand - CC Het Spoor - Eilandstr, Harelbeke AEN Luik - Centre 104 - Rue St-Gilles 104, 4000 Luik N. Wetteren - Den Dries - Beernaertsplein 15, Wetteren Go Collections - Centre Culturel, Rue Haute 1, Gosselies	13-16u 8.30-12u 9-12u 8-12u

di 19	N.K. Limburg - Le Theatre Hotel, Vrijthof 50, Maastricht	van 19.30u
za 23	Gent West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Lunch Garden - Blv. du Souverain 240, Oudergem Achter Olmen-TI St-Jansberg, Weerterstwg. 135, Maaseik PaperMoneyFair 's Hertogenbosch Brabanthallen - Diezekade 2, 's Hertogenbosch NL	12-16u 8.30-11u 13-16u za 9-18u zo 10-16u
zo 24	EGMP Aalst - SC. Immerzeel - R. Novarumstraat 4, Aalst EGMP Tienen- 'tHoekske - Oude Leuvensestr. 93, Tienen AEN La Louvière - Coq Wallon - Place Mansart 7, La-L	9-12u 9-12u 8.30-12u
za 30	Gent West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Lunch Garden - Blv. du Souverain 240, Oudergem	12-16u 8.30-11u
zo 31	Wase Rclub - Puyenbeke - Watermolenstr 104, St-Niklaas	9-12u

zie ook www.egmp-vzw.be

VAN
ECCEL
POEL

VAN ECCELPOEL - food & drinks with a (hi)story

VERSMARKT - WIJN - BIER - STERKE DRANKEN

*Vrije toegang in onze wijnkelder:
Dagelijks meer dan 50 wijnen te proeven!*

Promotie van de medaille

1 - 30 oktober

info-foto's-biedingen

Zevenboomkensisstraat 17 - 3570 Alken

Veiling Promotie van de Medaille

luc_vandamme@outlook.com

0478-265202

CERCLE NUMISMATIQUE VAL DE SALM

za 3 oktober

C. N. Val de Salm - 36e Muntenbeurs

9-13u

Ath. Royal - Rue des Grands Champs 18A, Vielsalm

0497-414171

Fleur de Coin

Numismatiek

15 - 25 oktober

Veiling **Fleur de Coin**

info@fleurdecoin.be

Wierookstraat 35, 9800 Deinze-Meigem 09-2333138 fleurdecoin.be

za 23 okt (9-18u)

PaperMoneyFairs Autumn/Fall

zo 24 (10-16u)

Brabanthallen - Diezekade 2, 5222 AK 's-Hertogenbosch (NL)

eijsermans-events@t-online.de

www.papermoney-netherlands.com

COIN & MEDAL FAIRS

HJR Fine Arts sprl

Hadrien J. Rambach, expert

Rue du Noyer 282-28
1030 Bruxelles

☎ +33 659 604 736

✉ coinadvisor@yahoo.co.uk

Numismatique

Conseil pour l'achat et la vente
de monnaies antiques d'exception

Glyptique

Étude, achat et vente de pierres gravées
antiques, Renaissance et néoclassiques

Hadrien J. Rambach

Représentant pour la Belgique

MAISON PALOMBO GENÈVE

Prise de dépôts pour vente aux enchères

Cabinet Numismatique Maison Palombo

24 rue de la Cité

1204 Genève (Suisse)

☎ +41 223 109 197

✉ palombo.geneve@gmail.com

Comptoir Marseillais de Bourse

22 la Canebière

13001 Marseille (France)

☎ +33 491 549 394

✉ palombo@wanadoo.fr

Change et Numismatique Toulonnais

28 avenue Jean Moulin

83000 Toulon (France)

☎ +33 494 935 136

✉ comptoirdechange@wanadoo.fr

Jean ELSÉN & ses Fils n.v.
VEILING 149 · 4 DECEMBER 2021

WIJ AANVAARDEN UW VERZAMELMUNTEN,
PENNINGEN EN ERETEKENS VOOR ONZE
VEILING VAN DECEMBER 2021

Tervurenlaan 65
B-1040 Brussel

Tel: +32-2-734.63.56
Fax: +32-2-735.77.78

info@elsen.eu
www.elsen.eu